

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

11.2.2009

B6-0101/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 103. cikkének (2) bekezdése alapján

előterjesztette: Giusto Catania, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jens Holm és Willy Meyer Pleite

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatával foglalkozó ideiglenes bizottság (TDIP) munkájának nyomon követéséről

Az Európai Parlament állásfoglalása az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatával foglalkozó ideiglenes bizottság (TDIP) munkájának nyomon követéséről

Az Európai Parlament,

- tekintettel az emberi jogokról és alapvető szabadságokról, valamint az önkényes fogva tartás, erőszakos eltűnések és kínzás tilalmáról szóló nemzetközi, európai és nemzeti eszközökre, köztük a polgári és politikai jogok 1966. december 16-i nemzetközi egyezségokmányára, valamint a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód elleni 1984. december 10-i egyezményre,
 - tekintettel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használata tekintetében a TDIP Bizottság megállapításairól szóló jelentésre, valamint a kérdést felvető egyéb jelentésekre és állásfoglalásokra, beleértve az Európa Tanács e téren végzett munkáját,
 - tekintettel a guantánamói börtönben fogva tartottak visszatéréséről és újbóli letelepedéséről szóló, 2009. február 4-i állásfoglalására,
 - tekintettel a TDIP Bizottság jelentésének tagállamok általi nyomon követéséről a nemzeti parlamenteknek küldendő levélről szóló határozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló jelentés számos részletes ajánlást címzett a tagállamoknak, a Bizottságnak és a Tanácsnak,
- B. mivel jelentésének elfogadása óta számos fejlemény történt a tagországokban, köztük:
- az Egyesült Királyság külügyminiszterének nyilatkozatai rendkívüli kiadatásban részt vevő, két foglyot szállító két repülőjáratról, amelyek 2002-ben az Egyesült Királyság területén szálltak le, valamint arról a gyanús járatokról készítendő jegyzékről, amelyet az Egyesült Államok hatóságainak küldenek meg, egyedi biztosítékokat kérve arra nézve, hogy e járatokat nem használták kiadatásra, továbbá a miniszterelnök e tekintetben tett nyilatkozatai,
 - a lengyel miniszterelnök határozata, mely szerint a CIA-járatokkal és -börtönökkel kapcsolatos dokumentumokat ügyészeknek adják át, valamint a lengyel államügyész azon megállapítása, hogy több mint egy tucat CIA-járat használta a Szymany repülőteret, megerősítvén ezáltal a TDIP Bizottság megállapításait,
 - olyan dokumentumok megjelentetése az El Paísban, amelyek új információkat tartalmaznak a Spanyolországban foglyokat szállító CIA-járatokról, amint azt a volt külügyminiszter is megerősítette,
 - új információk a Portugáliában foglyokat szállító CIA-járatokról, amint azt az ország külügyminisztere jelezte,

- a kiadásokkal kapcsolatos vizsgálatokra vonatkozó információk államtitokká minősítése néhány kormány részéről, amint az Olaszországban is történt, ahol az Abu Omar kiadásával kapcsolatos eljárást jelenleg felfüggesztették és az Alkotmánybíróság határozatára várnak az államtitokra való hivatkozás jogszerűségéről,
- C. mivel a szabadság, biztonság és jogérvényesülés ügyéért felelős uniós biztos 2009. február 3-án kijelentette az Európai Parlamentben, hogy számos cselekvést kezdeményezett a parlamenti ajánlások végrehajtására, többek között írásban felkérték a lengyel és román hatóságokat, hogy fedjék fel a teljes igazságot a titkos börtönök állítólagos létezéséről a területükön, valamint közleményben új intézkedésekre tettek javaslatot a polgári repülés terén,
- D. mivel a rendkívüli kiadás és a titkos fogva tartás ellentétes a nemzetközi emberi jogi jogszabályokkal, az Emberi Jogok Európai Egyezményével és az Alapjogi Chartával, és mivel az Egyesült Államok hatóságai jelenleg felülvizsgálják e gyakorlatokat,
- E. mivel a rendkívüli kiadási program keretében egyes tagállamokban elrabortak az Egyesült Államok hatóságai az EU területén átrepülő katonai vagy CIA-járatokon szállították Guantánamóra vagy más államokba és néhány esetben ezek meg is álltak bizonyos uniós tagállamokban; mivel a harmadik országokba szállítottakat a helyi börtönökben megkínózták,
- F. mivel néhány tagállam felkérte az Egyesült Államok hatóságait azon személyek szabadon bocsátására és hazatelepítésére, akiket rendkívüli kiadási eljárásnak vetettek alá és az adott ország állampolgárai voltak vagy tartózkodási helyük korábban területükön volt; mivel néhány tagállam tisztviselőinek volt hozzáférése a guantánamói vagy más fogolytáborokban tartott foglyokhoz, és ki is hallgatták őket az Egyesült Államok hatóságai által a foglyok ellen emelt vádak ellenőrzése érdekében, ezáltal törvényesítve az ilyen fogva tartási létesítmények létét,
- G. mivel jelentésében megállapította és a későbbi események megerősítették, hogy számos uniós tagállam érintett, illetve aktívan vagy passzívan együttműködött az Egyesült Államok hatóságaival, valamint a CIA és az Egyesült Állam katonasága általi törvénytelen fogolyszállításban és/vagy fogva tartásukban Guantánamón és a Bush elnök által elismert „titkos börtönökben” – amint azt a közelmúltban feltárt, az amerikai átrepülési kérelmekre a kormányok által kiadott engedélyek és a titkos börtönökről szóló kormányinformációk bizonyítják –, és hogy részben az uniós tagállamokat terheli a politikai, erkölcsi és jogi felelősség a Guantánamón és a titkos fogva tartási létesítményekben fogva tartottak szállításáért és fogva tartásáért,
- H. mivel az Obama elnök által 2009. január 22-én kiadott elnöki rendeletek jelentős előrelépést jelentenek, ám úgy tűnik, nem kezelik maradéktalanul a titkos fogva tartás és elrablás, illetve a kínzás használatának kérdéseit,
1. elítéli, hogy a tagállamok és a Tanács mind ez ideig nem tettek lépéseket a rendkívüli kiadási programmal kapcsolatos igazság feltárása és az Európai Parlament ajánlásainak végrehajtása érdekében; sajnálatosnak tartja, hogy a Tanács nem tudott kielégítő választ adni a Parlamentnek 2009. február 3-án;

2. felhívja a tagállamokat, a Bizottságot és a Tanácsot, hogy maradéktalanul hajtsák végre az európai országoknak a CIA által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló európai parlamenti jelentésben szereplő ajánlásokat, és segítsenek kideríteni az igazságot azáltal, hogy vizsgálatokat indítanak vagy együttműködnek az illetékes szervekkel – beleértve az ENSZ és az Európa Tanács szerveit –, nyilvánosságra hoznak és biztosítanak minden vonatkozó információt, továbbá biztosítják a titkosszolgálatok tevékenységének hatékony parlamenti ellenőrzését; kéri a Tanácsot, hogy hozzon nyilvánosságra minden vonatkozó információt a COJUR (a Tanács nemzetközi közjoggal foglalkozó munkacsoportja) keretében az Egyesült Államok hatóságaival folytatott tárgyalásokról;
3. felhívja az Európai Uniót és az Egyesült Államokat, hogy a nemzetközi együttműködés keretében fokozzák a transzatlanti párbeszédet az új közös felfogásról, amely a demokrácia, a jogállamiság és a nemzetközi emberi jogok tiszteletben tartásának közös értékein alapul;
4. üdvözli Obama elnök három elnöki rendeletét a guantánamói fogolytábor bezárására, a katonai bizottságok eljárásainak leállítására, valamint a kínzás alkalmazásának megszüntetésére vonatkozóan;
5. megjegyzi azonban, hogy továbbra is merülnek fel kétségek a kiadatási rendszerek és a titkos fogva tartási létesítmények korlátozott alkalmazását illetően; ezért megismétli felhívását, hogy zárják be és tiltsák meg az Egyesült Államok hatóságai által az Egyesült Államok területén vagy külföldön közvetve vagy közvetlenül működtetett valamennyi titkos fogvatartási létesítmény alkalmazását; emlékeztet arra, hogy a titkos fogva tartás önmagában is az alapvető emberi jogok komoly megsértése;
6. emlékeztet arra, hogy – a kínzás elleni ENSZ-egyezmény 14. cikke értelmében – a kínzás valamennyi áldozatának joga van a jogorvoslathoz, valamint a méltányos és megfelelő kártérítéshez;
7. üdvözli a szabadság, biztonság és jogérvényesülés ügyéért felelős uniós biztos, a cseh elnökség és az EU terrorizmusellenes koordinátorának közelgő látogatását az Egyesült Államokba, és felhívja az uniós képviselőket, hogy vessék fel a rendkívüli kiadatás és a titkos fogva tartási létesítmények ügyét, mivel ezek súlyosan sértik a nemzetközi és európai emberi jogi törvényeket;
8. felszólítja az Európai Uniót, a tagállamokat és az Egyesült Államok hatóságait, hogy vizsgálják ki és tisztázzák az emberi jogokat és alapvető szabadságokat garantáló, illetve a kínzást és embertelen bánásmódot, valamint az erőszakos eltüntetések tiltó, a tisztességes tárgyaláshoz való jogot előíró nemzeti és nemzetközi jogszabályoknak a „terrorizmus elleni háború” jegyében történt megsértését, hogy megállapítsák a felelősséget viselők kilétét a titkos fogva tartási létesítmények – ideértve Guantánamót is – és a rendkívüli kiadatási programok vonatkozásában, és garantálják, hogy a jövőben ne történjen több ilyen jogsértés, a terrorizmus elleni harc pedig az emberi jogok, az alapvető szabadságok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartása mellett folytatódjék;
9. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az uniós küldöttség Egyesült Államokban tett látogatását követően tegyenek jelentést az Európai Parlamentnek a kölcsönös jogsegélyről

és kiadatásról szóló megállapodások alkalmazásáról és a terrorizmus elleni küzdelem területén az emberi jogok teljes tiszteletben tartása mellett folytatott EU–USA együttműködésről, hogy az illetékes bizottság ezekkel a kérdésekkel egy jelentés keretében foglalkozhasson, amely többek között a TDIP ideiglenes bizottság jelentésének (232) bekezdésén alapul;

10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselőjének, a terrorizmusellenes koordinátornak, a tagállamok parlamentjeinek, a NATO főtitkárának, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése főtitkárának és elnökének, az Egyesült Nemzetek főtitkárának és az Amerikai Egyesült Államok elnökének és Kongresszusának.